KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

[illegible] ára: Egész évre 8 korona, [illegible]

Felelős szerkesztő: DINGGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinggreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendő a szellemi részt illető közlemények és mindennemű pénzküldemények.

A hadiárvák az árvaszék védelmében.

Minden nap közelebb visz a győzelmes békéhez, közelebb visz ahhoz a pillanathoz, amikor hős fiaink visszatérnek a kardot hüvelyébe, az ágyuk torka elnémul, elhal a harcok riadója, megszünik a csaták vad lármája, és a honfivérrel áztatott anyaföldre a béke napja önti el termékenyitő, meleg sugarait, a pacsirta himnuszt énekel a termő kalászok fölött és mi, gyarló emberek hálás szivvel és áhitatos szemekkel sóhajtunk föl az örök irgalmasságu Istenhez, hogy bevégeztetett.

A családhoz visszatér az apa, a szülő visszakapja fiát, a feleség férjét s a családi tüzhely melege ujra szétárad s a boldogság derüje egy szebb, egy ragyogóbb jövőnek hajnalát fogja köszönteni. Ahova pedig nem tér többé vissza, az apa, a fiu, a hitves, ott a szivekben egy szent emlék fog élni; szent emlék, amelyet büszkén fognak viselni, mert az fenséges, magasztos és örökkévaló eszmények diadalát: az igazságnak és az erkölcsnek győzelmét, a magyarnak a világ végéig mindig izzó és lángoló haza- és fajszeretetet fogja hirdetni. Ez a szent emlék a legszebb virág lesz a haza oltárán; a fájdalom el fog belőle szállani, mint a viragból az illat és a haza hálája nem a feledésnek, nem is a vigasztalásnak, hanem annak a büszke boldogságnak tudatával fogja azt megtölteni, hogy a megdicsőült hősök halala, nem elmulás, hanem örökélet: mindenki érezni fogja, hogy a hősök szelleme él közöttünk a közbeesülésben, a közszeretetben, a gyámolito és segitő kezek munkájában: senki sem lesz elhagyatott, senki sem lesz árva.

Ezek a gondolatok és érzések hatnak át engem, amikor a hadiárvákról szólok az árvaszék védelmében. Ezek jelzik azt a torekvést, amely célunkhoz vezet és amelyet el kell érnünk. Erős akarattal es lankadatlan kitartással kell munkánkhoz fognunk és azt elvégeznünk. Le kell küzdenünk minden akadályt, minden nehézséget és nem lehet áldozat oly nagy, amit érte föl ne ajánlanánk és meg nem adnánk. Éppen azért a hadiárvák ügyének intézésben számot kell vetnünk a körülmények minden lehetőségével és valtozataival, sőt számot kell vetnünk a hangulattal is, amely a győzelem után a béke enyhe légkörében emberi gyarlóságunk következtében megváltozhatik. A küzdés, a világháboru okozta szenvedés, a közösen rettegett sors, a jövőért való aggódás hatasa nagyon mély, az embereket szorosan füzi egymáshoz, egyik a másikától merit erőt, kap batorságot, szinte egymásba kapaszkodnak; ellenben a veszély elmulása után a viharzó aggodalmakat, a szelid nyugalom, a szenvedéseket az örömök, a lehangoltságot a vidámság, a sötét gondolatokat a verőfény gondtalansága váltja föl és akkor az emberek lelkében uj hangulatok támadnak s gyarlóságunk mélységéből elősompolyognak a feledés, a közönyösség, az önzés, amely az embereket mindinkább elválasztja egymástól s minél inkább távolodik az idő a világháboru borzalmas eseményeitől, annál kisebb és kisebb lesz az áldozatkész, az önfeláldozó, a másokért is élő és küzdő emberek tábora.

A mostani történeti pillanatokban szinte lehetetlennek tartjuk ugyan ezt, de nekünk, akiknek hivatasunknál fogva komolyan és céltudatosan kell az árvák

TARCA.

Egy nem méltányolt természeti kincs.

A Bakony, mint klimatikus üdülőhely.

Irta: Győri Bence

(Folytatás.)

Ez bizonnyal maga után vonná a Bakonynak nyaraló helyre való avanzsirozását is. Vagy tiz evvel ezelőtt a Bakonynak nyaralásra és üdülésre kiválóan alkalmas voltat felismerő győriek is indituttak mozgalmat, hogy a kies fekvésü Szentlászló község környékén a győriek és a nagyközönség számára nyaralótelepet letesitsenek. A mozgalom élén *Humayer* Béla, a Győri ált. takarékpenztár r. t. akkori vezérigazgatója állott, akinek szép terve már a megvalósulas stadiumáig jutott (a villahelyek is ki voltak jelölve), de az utolsó pillanatban mégis csődöt mondott a terv sokaknak igaz sajnalatára. Pedig a jelzett célra keresve sem lehetne alkalmasabb helyet találni itt Dunántulon, mint a Bakonyt, a világnak eme legnagyobbszerü angolkertjét. Kristálytiszta levegője, kellemes klimája egyenesen arra praedestinalja, hogy a fizikumnak üditője, a léleknek felfrissitője, a zaklatott idegeknek nyugtatója legyen. Egynéhany család eddig is felkereste nyári tartózkodásra a Bakony egyik-másik pontját; eljöttek még bécsiek is e festőien szép vidékre. Annál elszomoritóbb, hogy mi itthoniak nem veszünk tudomást eme természeti kincsünkről.

Amenyire örvendetes a honi föld rögeihez ragaszkodó, annak szépségeit, természeti kinceseit értékelni tudó magyarra nézve, hogy akadnak idegenek, akik szórakozás, üdülés, gyogyulás céljából a nyarat nálunk töltik, — ép oly lehangoló arra az a tudat, hogy a mi tehetős családjaink idegenbe járnak »természetet bámulni«, szórakozni, — no meg pénzt költeni.

A magyar ember betéve tudja, hogy mélyek a külföld nevezetesebb klimatikus helyei és gyógyitó vizei; ezeknek ismerete dolgában müveltebbek vagyunk Európa legkulturaltabb népeinél. De hanyan tudják közülünk, hogy az egészség tündere semmiféle földet nem áldott meg természeti kincsekkel gazdagabban, mint Magyarországot? Fogadást lehetne ajánlani, hogy a legexotikusabb országok legtávolabbi természeti kinceseit sokkal többen látták szép hazánk előkelő polgárai s közül, mint amennyiűknek csak sejtelme is van arról, hogy megnézésre igazán érdemes természeti látnivalóságok rejtőznek idehaza, talán közvetlen közelükben. Az Uristen annyi termeszeti szépséggel, csodatevő gyógyforrásokkal, vizekkel, erdőkkel, tavakkal, hegyekkel áldottá meg ezt a földet, hogy egyenesen Isten ellen vétek ezeket a szépségeket, ezeket az egészség-javitó és helyreállitó természeti javakat nem ismerünk és elhanyagolnunk. Hypokrates es Galenus örömkönnyeket sirtak volna, ha pld. a magyar föld csodatevő forrásaiból bugyogó üditő, életadó vizeket megismerhetik.

Hányan tudjak itt a Bakony szomszéd-

ügyével foglalkoznunk, ezt a hangulatváltozást figyelmen kivül hagynunk nem szabad. Tapasztalataink teszik ezt kötelességünkké. És ezeket a tapasztalatainkat nemcsak itthon szereztük, hanem erről győztek meg a külföldi viszonyok is. Lehet, hogy csalódom, lehet, hogy a mostani világesemények megfogják változtatni az embereket, de tudatosan óhajtván és kellvén szolgálni a célt, föltevések homoktalajára a jövő nemzedék sorsát elhelyezni megengedhetőnek nem tartom. Mikor azt tapasztaljuk nálunk és külföldön is, hogy a gyámság viselését elháritani igyekszenek, mikor azt tapasztaljuk, hogy különösen a vagyontalan árvák gyámjai sokszor még annyival sem törődnek, hogy megismerjék gyámoltjaikat és a legkevésbbé foglalkoznak jövőikkel, akkor nem ok nélkül érlelődik meg bennem az a meggyőződés, hogy a világháboru elmultával a társadalomban enyhülni fog az áldozatkészség, meg fog fogyatkozni az a sok-sok segitő kéz, amely most támogatást nyujt s azok a nagy feladatok, amelyek a jövő nemzedék s különösen a hadiárvák érdekében megvalósitandók lesznek: az államra, a községre, a hatóságokra és a közintézményekre fognak hárulni.

A társadalomnak ezek mellé kelí állania s segitő munkájával megkönnyitenie a végrehajtást és a közvetlen felügyeletet.

Dr. Melly Béla
szekesfővárosi árvaszéki elnök.

A régi dalokból.

I.

Érzések.

Csókos időmnek verőfényekor,
ha leányt láttam —
a karcsu testet vad szenvedélylyel
a karomba zártam.

Voltam lázongó, ifju költő,
lantot pengettem —
egyre lángoltam, egyre égtem,
de nem — szerettem.

A szenvedéstől már rombolva, tépve
egy leányt láttam —
s szemébe néztem megigézve,
sápadtra váltam.

Reszkető szivem utána esengett,
hozzá sem értem —
csak suttogtam: te vagy az álmom,
te vagy az éltem.

II.

Bocsáss meg! . . .

Mikor az első csókot adtad,
bocsáss meg édes életem,
mikor ajkamhoz tapadt ajkad,
könnyektől ázott két szemem.

Mikor először mondtad búgva:
szeretlek sápadt, vén gyerek;
ajkam remegve, felve sugta:
én Istenem, higyjek neked?

Ez életnek zord éjszakája,
hogy megvirrad még valaha,
hogy »neki« is lesz ifjusága,
nem is reméltem én soha.

Fülembe még sem sugta senki,
asszony nem mondta meg nekem,
hogy szerét, enyém akar lenni —
ezért volt könnyes két szemem.

Halmi Bódog

A petróleumkérdés.

A szegény ember villanyának, a petróleumnak nemcsak nálunk, hanem országszerte egyformán ijesztő mértékben mutatkozó megcsappanásáról, s e kritikus állapot fejleményeiről egyik kereskedelmi szaklap az alábbi, ha nem is megnyugtató, de legalább őszinte felvilágositást nyujtó sorokat közli: Petróleumban a hiány egyre tart, sőt még fokozódik annyiban, hogy csak igazán kivételesen lehet ehhez a cikkhez hozzájutni. Az ásványolajfinomitókat a kereskedők és a nagyobb fogyasztók valósággal megrohanják és szemrehányásokkal halmozzák el. A petróleumra szorult különféle hatóságok és intézmények tömegesen keresik föl beadványaikkal a miniszteriumot világitó kőolaj kiutalása végett. A miniszterium sem tehet azonban mást, minthogy az egyik vagy másik gyárat utasitja, hogy mihelyt a szállitási lehetőség meglesz, az illető reflektánsnak juttasson árut. A kőolajfinomitó gyárak azt állitják, hogy a tulságosan elmérgesedett viszonyokat rajtuk kivül eső okok idézték elő és a helyzeten javitani nincs módjukban. A hiány egyik oka az, hogy a hadvezetéssel való összefüggésben a vasuti forgalom Galiciából gyakrabban szünetel és igy a magyar finomitók nem tudnak elegendő nyersanyaghoz jutni, illetőleg előfordul, hogy heteken át egyáltalában nem kaphatnak nyersanyagot. A vasuti forgalom szünetelése önként értetődőleg időnkint lehetetlenné teszi a már rendelkezésre álló csekély mennyiségek továbbitását is, amit különben még az is gátol, hogy

---

ságában közülünk, hogy ugyancsak a Bakonyban, Szentlászlo község határában van egy sós- és kénes forrás, amelyben csúzos és köszvényes betegek gyógyulást találhatnak s amelyet egy fél századddal ezelőtt tényleg hat vármegye csúzos betegei keresték föl, hogy elüzzék tagjaikból az alattomos fájdalmat?

Nos, a Vadnay Szilárd dr. főorvos, illetőleg Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága által meginditott mozgalom e forrást is hozzáférhetővé fogja talán tenni a nagyközönség számára, mely forrás vize hosszu, hoszu évtizedek óta használatlanul a Bakony ereit szaporitja csak.

Első sorban az osztrák-tartományok *magyar-nyaralóit* kellene a Bakony felé édesgetni. De hogy mivel? Mikor nekik megrögzött szokásuk a stájeri vagy salzkammergut-beli falvakon nyaralás. Ott a mi jó magyarjainknak minden jó, olcsó, rendes, pontos. Pedig nem egy esetben az ottani nyaraló, a maga kis méretü stajer falucskájában, talán jól berendezett lakásban, de egy szappangyár vagy timárműhely szomszédságában tölti a nyári pihenést.

Dolce far niente, egy szappangyár mellett, — ez kell a magyar nyaralónak! Ezért elmegy valamely harmad-negyedrangu ausztriai faluba, viszi pénzét a külföldet gazdagitani, amikor itthon egy tündérország élvezeteit szerezhetné meg legalább is olyan áron! Nem termeszetellenes, nem erthetetlen, nem a legnagyobb mértékben hazafiatlan cselekedet ez tőlünk?!

De talán ezután a jobbik eszünkre térünk és a magunk kincseivel is megelégszünk. Hiszem, hogy a háboru erre is kioktat bennünket. Ép a háboru nyujtja az alkalmat, hogy a békekötés után német barátainkat is ide édesgessük, akik bizonnyal szivesen jönnek majd ide. A Balkán népei is a magyar üdülőhelyeket fogják megszokni, ha propagandát csinálunk azoknak.

Jelszavunk legyen a háboru után: *minden idegen nekünk, ami nem magyar, minden kedves nekünk, ami honi.*

Igy gondolkodom, bizonyos, hogy — a haza és ebben a Bakony is »fényre derül«.

* * *

Befejezésül ide iktatom a háboru folyamán nálunk hiressé lett *Aage Madelungnak*, a jeles dán irónak Magyarországról a »*Berliner Tageblatt*« hasabjain közzétett ismertetéséből (magyar forditásban) a következő részt:

»Mindig az álmaim birodalma voltál Magyarország! A te folyamokkal keresztezett siksagaid, a te hegyeid, a te vadászataid, a te hegedüid éltek bennem s bár idegenül, mégis oly közelről, mint a milyen közel voltak hozzám mindig a lovagi kor és az ábrándok. Már régen, mikor még nem ismertelek, vágyva hivogattam a nap hevétől tüzesen lélegző buzaföldeidet, falvaidat, ekéidet és leányaidat az ő tarkán kihimezett ruhájukban! Mint az ezeregyéj meséinek alakjait és városait.«

Ime igy ir egy vadidegen a mi hazánkról. Akik előtt csak az a jó, az a kedves, az a szép, ami külföldi, akik előtt a honi kincseknek nincs értéke, akik arról, ami honi, csak fitymálva beszélnek, azok: olvasván a derék dán iró rólunk való nyilatkozatát, — vezekeljenek!

(Vége.)

kevés a rendelkezésre álló pintér, aki a szállításhoz szükséges hordókat kijavitsa. Végül pedig a magyar és osztrák gyáraknak kell ellátniok, amennyire lehetséges az adott viszonyok között, a németországi szükségletet is, ami természetesen szintén számottevő mennyiségeket von el a belföldi fogyasztás elől. Egyes napilapoknak és a gazdaköröknek az a panaszuk, hogy a spekuláció vonja el a fogyasztás elől a világitó kőolajat, hogy a mesterségesen előidézett hiány révén az árakat felcsigázhassa, alaptalan. Már a mult tavasz óta a cikk olyan nehezen hozzáférhető, hogy abból nagyobb készletet senki sem raktározhatott be. De meg az árak felcsigázására irányuló spekulációnak erős gátja volna az is, hogy a petróleum ára tudvalevőleg maximálva van.

HIREK.

Az uj püspök Czelldömölkön. Kapi Béla, a dunántuli evang. egyházkerületnek uj püspöke mult hétfőn délután Berzsenyi Jenő dr. egyházkerületi felügyelőnél Kemenessömjénben tett látogatást. A czelldömölki pályaudvaron megérkezésekor Berzsenyi Dezső, mint a nemesdömölki evang. gyülekezet felügyelője, több egyháztag élén fogadta és üdvözölte az uj püspököt, szives jóindulatába ajánlva a nemesdömölki ev. egyházközséget, amelynek kebelében ezelőtt 14 évvel az uj püspök mint segédlelkész magasztos hivatásu lelkészi pályáját megkezdte. A püspök szép szavakban megköszönve a nem várt üdvözlést, azonnal kocsin folytatta utját Kemenessömjénbe, ahol is értesülésünk szerint a rendkivüli egyházkerületi gyülés ideje és helye állapittatott meg. Ennek a folyó hó 29 én Szombathelyen megtartandó egyházkerületi gyülés keretében fog az uj püspök hivatalába beiktattatni.

Járásunk virilistái. Vas vármegye igazoló választmánya okt. hó 28 án tartott ülésén állapitotta meg a megyei törvényhatósági bizottság háromszáz virilisjogu tagjának névsorát. A névsorban Czelldömölkről és a járásból a következők szerepelnek: Radó Elemér (Kemeneshőgyész) 4344, dr. Ostffy Lajos (Ostffyasszonyfa) 4165.74, ifj. Nagy Sándor (Egyházashetye) 3985. Háczky Sándor (Magyargencs) 3001, Hollósi Rupert apát (Czelldömölk) 2150, dr. Berzenyi Jenő (Kemenessömjén) 2048, Deutsch Mór (Kemenessömjén) 1866, dr. Pletnits Ferenc (Czelldömölk) 1796, Pfeiffer Ottó (Vönöck) 1728, Steiner Gyula (Magyargencs) 1640, dukai Takács Ferenc (Duka) 1524, Rosenberg Miksa (Czelldömölk) 1465, Weisz Ármin (Csönge) 1458, Günsberger Ignác (Alsóságh) 1352, id. Vidos József (Kemenesmihályfa) 1298, Berzsenyi Dezső (Czelldömölk) 1255, dr. Hetthéssy Elek (Czelldömölk) 1136, Weisz Kálmán (Czelldömölk) 1086, Honig Sámuel (Czelldömölk) 1055, Horváth Ernő (Csönge) 1041, László Ferenc (Czelldömölk) 1025, Gyömörey György (Intapuszta) 989·14, Remete Dénes (Jánosháza) 886, Károlyi István (Czelldömölk) 817, Pálinkás Géza (Alsóság) 814 korona egyenes adóval. — A legtöbbet fizet Erdődy Sándor gróf, (Vép) 60.535·08 K, a legkevesebbet dr. Steiner Ede (Szombathely) 727 K.

Gyurátz Ferenc bucsu látogatása. Gyurátz Ferenc, a lemondott ev. püspök mult szerdán városunkban időzött s itt több helyen tett bucsu látogatást.

Háborus segitség az államvasutasoknak. A Magyar Államvasutak elnöke ujabb egyszeri háborus segitség folyósitást rendel el azoknak, akik 1916. november 1-én a magyar királyi államvasutak tényleges szolgálata kötelékébe tartoznak. A háborus segitség összege az általok 1916. november 1-én tényleg élvezett fizetés, személyi és korpótlék egy évre számitott összege után 3200 koronáig bezáróan 35 százalékban, 3800 koronától 6000 koronáig bezáróan 30 százalékban, 7200 koronán felül 25 százalékban; azok részére pedig, akik 3200 koronát meghaladó, de 3800 koronánál kisebb összegü fizetés természetével biró illetményt élveznek, 3200 korona után számitott 32 százalékban, azaz 1120 koronában és azok részére, akik 6000 koronát meghaladó, de 7200 koronánál kisebb összegü fizetés természetével biró illetmény élvezetében állanak, 6000 korona után számitott 30 százalékban, azaz 1800 koronában állapitandó meg, ugy, hogy a segitség összege minden esetben 600 koronánál kevesebb ne legyen. A legkisebb háborus segitség 300 korona.

A nagycenki cukorgyár földbérlete. Mikes János gróf, a szombathelyi püspökség répceszentgyörgyi uradalmát bérbeadta a nagycenki cukorgyárnak. A bérlet 16 évre szól és a gyár 88.000 korona évi bért fizet az uradalomért.

Előléptetések. A M. Á. V. novemberi előléptetései között találjuk Dániel Géza mérnököt, kit a VII. fiz. oszt. 1. fokozatába- és Szente Jenő hivatalnokot, kit a VIII. fiz. oszt. 2. fokozatába léptettek elő.

Ezüstkoszoru Gyurátz püspöknek. Azon evang. lelkészek, akik különböző időkben Gyurátz Ferenc püspök mellett teljesitettek egyházi szolgálatot, hogy a volt érdemes főpásztor iránt érzett szeretetükuek kifejezést adjanak, 38 levelü ezüstkoszorut készittetnek, melynek minden egyes levelén egy-egy lelkész neve szerepel. A diszes koszorut Payr Sándor soproni theol. akad. tanár fogja átnyujtani a püspöknek.

Hymen. Varga Lajos, a helybeli Apolló Szinház társtulajdonosa, ma tartja eljegyzését Horváth Mariska kisasszonnyal Czelldömölkön.

Zab- és árpakenyér. A multkoriban már megirtuk, hogy a kormány tervbe vette a buzalisztnek árpával való keverését. Illetékes helyről most arról értesülünk, hogy nem csak az árpával, hanem a zabbal való keverést is tervezik. Azonban a keverésre csak valamikor a tavaszra kerül a sor. A kukoricát kizárólag állati táplálásra fogják fölhasználni. A kormány az árpatermés kimélése szempontjából a sörgyártást ismételten korlátozni szándékozik.

Köszönet. Csikszeredáról menekültünk és Szergény községben találtunk barátságos otthonra, most, hogy eltávozunk, vissza szülőföldünkre, nem hagyhatjuk el e szép és barátságos vidéket anélkül, hogy hálás köszönetünket ne nyilvánitanók dukai Takách Márton főszolgabiró urnak, a czelldömölki Vörös keresztnek, Erdélyi Béla szergényi tanitó urnak és Biró József kemenesmagasi jegyző urnak, kik szomoru sorsunkat jóságukkal iparkodtak ha nem is felejtetni, de legalább enyhiteni. A hős magyar nemzet Istene áldja meg őket! Gergely Károlyné és családja; özv. Benedek Mátyásné.

A dohányhiány. A pénzügyminiszter nyilatkozott a dohányhiányról. Vélekedése szerint az az oka a dohányhiánynak, hogy dohánytermelésünk és termésünk kisebb a normálisnál, másrészt a külföldről való behozatal is korlátoltabb. Hogy a polgári lakosság dohányigényének kielégitése körül nehézségek merültek fel, ennek inkább az az oka, hogy a dohánygyárak gyártmányaiból legelőször a hadsereg szükségletét fedezzük és pedig a fronton levőkét. Mindenki belátja, hogy legelsősorban a fronton küzdők kivánságait és igényeit kell honorálnunk. Az itthon levők által fogyasztandó dohánymennyiséget pedig redukálni kellett. Ez a redukció azonban nem több, mint a mult évi fogyasztás harminc szazaléka. A polgári közönség rendelkezésére álló mennyiség semmivel sem kevesebb, mint a háboru előtt az egész ország rendelkezésére állott mennyiség. Konstatálni lehet, hogy az itthonmaradottak jóval többet dohányoznak a háboru alatt, mint azelőtt. Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy intézkedni fog a kiszolgáltatás helyesebb szabályozása iránt is. Kijelentette a pénzügyminiszter azt is, hogy a főfogyasztó a hadsereg és hogy az itthonmaradottaknak respektálniok kell azt, ha a fronton küzdő katonák igényét elsősorban elégitik ki.

Háborus uzsora, csempészet, drágitás. A helybeli szolgabiroi hivatalban minden héten vannak ilynemü tárgyalások és az az érdekes, hogy dacára a büntetéseknek, nem tanulnak. — A héten is Stern Józsefné czelldömölki lakos, kereskedőt 200 koronával megváltható 10 napi elzárásra és 100 koronára büntették, mert cukrot csak az esetben szolgált ki, ha mást is vettek. — Tompa Lajos kissomlyói lakos a rozs métermázsáját 40 koronáért adta; ezért 6 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre itéltetett. — Reisinger Izidor jánosházai lakos postán engedély nélkül lisztet szállitott, ezért 5 napi elzárásra és 100 K pénzbüntetésre itéltetett. — Szalay Józsefné dukai lakos kukoricát akart Wienbe kicsempészni; ezért 50 koronával megváltható 3 napi elzárásra és 50 K pénzbüntetésre itéltetett; a tengeri (kukorica) pedig elkoboztatott.

Szükében a petroleum. A belügyminiszter felhívta a hatóságokat, hogy a petroleumárusitást ellenőrizzék s hassanak oda, hogy mindenki redukálja szükségletét. Szigoruan követeli, hogy a kereskedők készfelhalmozását ellenőrizzék. A miniszter kivánatosnak mondja, hogy ott, ahol villamüzem van, az áramot minél több helyre iparkodjanak bevezetni.

Elő a nikkelpénzzel. Az apropénzzel nagy bajok vannak s ebből elsimithatatlan differenciák keletkeznek. A postán, az üzletekben bélyegeket adnak vissza a koronakból, a vendéglőkben pedig a »fő«r« minden fizetésnél apropénzt kér. A boltokban szakadatlanul csak azt halljuk: hozzon apropénzt. S fellépett a spekuláció is. Apropénzt gyűjtenek egyesek s a megszorult embereket megzsarolják. A kormány végre megelegelte ezt a spekulációt s rendeletet ad ki, hogy aki apropénzt gyűjt és ezzel spekulál, büntetendő. E rendelet azokra is ki fog terjedni, akik a pénzt — ha nem spekulációból is — elvonják a forgalomból. [illegible] december 31-ike után értéküket veszik. A közönség nem nagyon siet vele, pedig hazafias kötelesség most a nikkelpénz beváltása vaspénzre. A hadvezetőségnek van rá szüksége a haza védelme érdekében. Különben egyáltalán fogalma sincs senkinek arról, hogy az apropénz hol rejtőzködik. Egyik verzió szerint a katonaknál a fronton, a másik szerint a gazdálkodóknál, vagy az öregasszonyok szalmazsákjában, mi azt hisszük, az apropénz elbujt szégyenletében, mert — *nem lehet rajta semmit sem venni!*

A vöröskereszt kórház és üdítő állomás részére érkezett adományok. Nemesocs község 220 drb. kaposzta. Nagypirit község 125 drb. káposzta. Kemenesmagasi: Horvath János bab, turó és káposzta. Horvath [illegible]os bab. Mogor Peter kaposzta és 2 üveg paradicsom. Győrffy Dénes kaposzta. Erős József káposzta és zsir. Varga István káposzta és sárgarépa. Horvath Ferenc kaposzta. Szabó István ev. lelkész 4 kor. id. Salamon József bab és burgonya. Schmidelius János bab és káposzta. Nagy Károly kovács káposzta és bab, özv. Szenyi Gáborné kaposzta. Nemes Sándor káposzta és bab. Szuh Ádám burgonya, bab és 1 üveg paradicsom. Kovács Ár[illegible]n bab. Szalai György kaposzta. Salamon Sándor burgonya és káposzta. Nagy János kaposzta. Schmidelius Sándor káposzta és sárgarépa. Szenyi Károly burgonya, bab és kaposzta. özv. Sipkovits Józsefne 1 zsák burgonya. Kasza Vendel kaposzta és burgonya. Nagy Lajos kovács bab és burgonya. Horvath Ant[illegible] bab és burgonya. Horvath Imre burgonya. Székelyi Lajos kaposzta. Guoth István tojás, hagyma, kaposzta, bab, burgonya és zöldség: Sz[illegible] József burgonya. Mesterházy István káposzta és burgonya. Gyorffy Lajos bab és kaposzta. Szabó Károly bab és burgonya. Magasy Sándor bab, kaposzta zöldség burgonya. T[illegible]schler Ferenc bab és kaposzta. [illegible] a István k[illegible]. Scheiber László bab [illegible]aposzta. [illegible], Józsefné bab, burgonya és zöldség. Kiss Sándor burgonya és kaposzta. N[illegible] József bab és káposzta. Gy. Nagy Károly kaposzta, burgonya, zsir és sárgarépa. D[illegible]ch Ferenc bab. Horvath Sándor burgonya és zöldség. Guóth Gábor kaposzta és sárgarépa. Komjáty József kaposzta és bab. Jan[illegible]a István 1 zsák burgonya. Löwy Zsigmond bab. Az adományokat Nagy István volt szíves beszállítani. Stauffer testvérek Répcelak 5 kg. sajt. Sag község 320 drb. kapo[illegible] 3 zs[illegible] burgonya, 1 zsák bab, 26 tojás, f[illegible] hagyma és vöröshagyma, fel zsák sárgaré[illegible] és zöldség Szabó Károly (katonák sirjának koszorúmegváltása) 30 korona. Németh János [illegible]mjen 1 zsák burgonya, Vönöczk község 28 drb tojás. Weisz Kálmán szenszállítási [illegible] 34 K 10 fill. Gyömörey György naponta [illegible]ter tej. Klaff Gyula naponta 10 üveg szódavíz.

MOZI

1916. november 5-én:

Harctéri felvételek,

természeti felvétel.

Dózsa László kabaréművész

fellépte.

Nilus királynője

A nagy tragédia leirása:

A Nilus királynője

Antonius és Kleopatra

Tragédia 5 felvonásban.

Kleopatrát látjuk fényes udvartartásával, rabszolgái körében. És jön Antonius, hogy megháditsa a Nilus királynőjét. A háditásból azonban hóditott lesz. A kódben, amelyet a nős vezér ágyára borít Kleopatra szépsége, messze a feleje tes vizeben úszunk már Róma és Oktavia, a hű feleség. Antonius elfeledte, hogy ő római polgár. Élete a királynő lábai előtt van. Egyiptom forró napja süti a fejét és lobbantja langra a királynő iránti szerelmét.

Minden, minden, ami előbbi életéhez tartozott, elmerült abban a nehéz erzéki mámorban, amely Kleopatra karjai között elfoglalta egész életét.

Jönnek Róma követei — de hiába. Majd Oktavia maga vállalkozik rá, hogy visszahozza férjét az egyiptomi királynő karjai közül. Oktavia el is [illegible]er Egyiptomba. Megrázó és lenséges jelenetet látunk a római hitves és a római vezér között. Egy pillanatra már úgy látszik, hogy visszatér házajához, feleségéhez és kötelességéhez Antonius. De egy tekintet, amelyet Nilus királynője vet reá, újra visszaadja őt Kleopatra rabságába, a bilincsekbe, amelynek minden szeme csókokbol van összerakva.

Oktavia megszegyenülve és megtörve tér vissza Romába a szenátushoz, amely összeül és [illegible] a [illegible] az árulo vezér. Flotta indul Egyiptom felé, hogy visszahozza őt halva vagy fogoly gyanant.

Ezután Antonius tovább él a mámoros, szerelmes életet. De [illegible]ségek leselkednek reá és csak Kleopatra egy szép rabszolganőjének köszönheti, hogy megmenekül. A rabszolganő [illegible] Antoniusnak, hogy szerelmes [illegible]. A beszélgetést vetetlenül végighallgatja Kleopatra, aztán egyszerre felébredt a Ptolemaeusok rosszaságya. Elfogatja a rabszolganőt s mint a [illegible] megkorbácsoltatja, a Nilusba vetteti a krokodilusok közé. Pár percig vergődhetik a szerencsetlen, azután a víz bíborpirosra festődik — és egy tragédia vetet ér.

És másnap éjjelen, a délszaki éjjel forró, fülledt csendjében, megérkeznek a római flotta hajói és csónakokon partra száll a római sereg. Ezren és ezren vonulnak a tengerre a város felé. Zászlókkal, nehéz fegyverekkel és ostromló szerszámokkal közelednek. Egyszerre felveri a csendet egy rémült kiáltás:

— Jönnek a rómaiak!

— Édes, szerelmes álomból riad fel Antonius. Kardjához kap — de már késő. Tudja, hogy vége van és hogy el fogják, kardjába dől. Klepátra a palotájában van, amikor Antonius halálának hire megérkezik. Tudja ő is, hogy itt a halál a palota kapui előtt. Vála[illegible]ania kell. Vagy rabszolga gyanant viszik el Romába, vagy meghal. A királynő az utóbbit választja. Szenvedni azonban [illegible]akar. Merget adnak neki. Előbb kipróbálja a méreg hatását egy rabszolgán és amikor látja, hogy az szenved, kinlódik, mást keres. Egy viperát hoznak neki. Előbb ezt is odaadja egy rabszolganőjének és amikor látja, hogy az egy jajszó nélkül hal meg, ezt választja ő is.

Már hallatszanak a győztesek lépteit, amikor Kleopátra keblébe rejti a viperát. Egyszerre feltarulnak az ajtók, megjelennek dus vertben és gőzölgő fegyverrel a rómaiak de Kleopátra ekkor már halott.

— Antonius holttestét Rómába viszik. A halott vezér sirja mellett elcsendesedik a nép haragja is, megbocsát a nagy vezérnek és feleségét úgy ünnepli, mint a hazáját legjobban szerető asszonyt.

Ahol eddig bemutatták a Nilus királynőjét, a közönség, a napisajtó, a legelőkelőbb berlini és bécsi újságok a legnagyobb elragadtatás hangján irtak róla. Egyes jelenetei valóságggal megdöbbentően nagyszerűek, de az egész darab is messze felül van mindazon, amit ebben a zsánerben produkáltak.

A »Cines« gyár, mely a Quo vadis? megalkotásával ízelőt adott káprázatos arányu technikai berendezkedéséből, ezt a filmet azzal a jelszóval vitte be a világforgalomba, hogy

jobb, mint a „Quo Vadis?"!

Ez nem a konkurrencia reklámfegyvere, ez annak a gyárnak a megalapitása, mely két hatalmas arányu, minden eddig látottat felülmuló filmkolosszust adott a művelt világnak.

A *„Nilus királynője"* óriási sikerek után kerül nálunk bemutatóra. Egyik legnagyobb berlini mozipalota három hónapon át mutatta be sorozatos előadásokban a kinematografia e grandiózus mesterművet. A német császár külön előadáson nézte meg a filmet és a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott róla.

Ez a kép messze kimagaslik az eddigi moziprodukciók sorából, méreteiben és arányaiban páratlanul álló, minden eddigit felülmuló filmalkotás.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Keresek megvételre

egy

pianinót.

Cím a kiadóhivatalban.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Czelldömölkön a Bárány-vendéglőben levő

Turul-cipőraktáramat

1916. évi november hó 6-án a Szent-háromságtéren levő **Kosztolitz** rövidáru üzlet helyiségeibe

helyeztem át.

Midőn erről a n. é. közönséget értesitem, szives tudomására hozom, hogy a legujabb divatu, kiválóan tartós cipőket jutányos árakon árusitom.

Kiváló tisztelettel

Gottlieb Izidor.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.